

ROUTEKAART VOOR KERKEN

Versie 2.0 - 19-03-2021

PER RISICONIVEAU

Onderstaande overzicht geeft per risiconiveau aan welke maatregelen (ten minste) geadviseerd worden.

Erediensten	WAAKZAAM	ZORGEЛИJK	ERNSTIG	ZEER ERNSTIG
Aantal kerkgangers (rekening houdend met de basisregels van de Rijksoverheid)	hantering basisregels Rijksoverheid	max. 100	max. 60	max. 30 Verzwarend: online uitzending eredienst
Aantal ambtsdragers / bedienaren	geen beperking	geen beperking	nodig voor eredienst	nodig voor eredienst Verzwarend: nodig voor online uitzending eredienst
Aantal medewerkers	nodig voor eredienst	nodig voor eredienst	nodig voor eredienst	nodig voor eredienst Verzwarend: nodig voor online uitzending eredienst
Kerkelijke, liturgische handelingen (sacramenten)	ja, passende maatregelen	ja, passende maatregelen	ja, passende maatregelen	ja, passende maatregelen
Samenzang	ja	ja, op praatniveau	ja, op praatniveau, beperkte tijd	dringend ontraden Verzwarend: niet zingen
Voorzang / koorzang / band	ja	maximaal 12 zangers	maximaal 4 zangers	maximaal 4 zangers Verzwarend: niet zingen
Kinder- en jeugdwerk tijdens eredienst (0-17 jaar)	direct naar eigen ruimte, volg richtlijnen Rijksoverheid voor onderwijs en kinderopvang	direct naar eigen ruimte, volg richtlijnen Rijksoverheid voor onderwijs en kinderopvang	direct naar eigen ruimte, volg richtlijnen Rijksoverheid voor onderwijs en kinderopvang	direct naar eigen ruimte, volg richtlijnen Rijksoverheid voor onderwijs en kinderopvang Verzwarend: geen kinder- en jeugdwerk
Aantal kerkgangers bij doopdienst	gelijk aan eredienst	gelijk aan eredienst	gelijk aan eredienst	gelijk aan eredienst Verzwarend: maximaal 30
Aantal kerkgangers bij huwelijksdienst	gelijk aan eredienst	gelijk aan eredienst	gelijk aan eredienst	gelijk aan eredienst Verzwarend: maximaal 30
Minimale tijd tussen erediensten	min. 1 uur	min. 1 uur	min. 1 uur	min. 1 uur

Praktische aspecten	WAAKZAAM	ZORGEЛИJK	ERNSTIG	ZEER ERNSTIG
Ontmoeting binnen	ja	nee	nee	nee
Ontmoeting buiten	ja	max. 80	max. 40	nee
Vooraf uitnodigen/reserveren kerkgangers	ja	ja	ja	ja
Registratie aanwezig	ja	ja	ja	ja
Triage en placent kerkgangers	ja	ja	ja	ja
Mondkapjes kerkgangers en medewerkers	geen advies	geen advies	advies bij verplaatsing	advies bij verplaatsing
Mondkapjes ambtsdragers/bedienaren	geen advies	geen advies	advies bij verplaatsing	advies bij verplaatsing

Uitvaart	WAAKZAAM	ZORGEЛИJK	ERNSTIG	ZEER ERNSTIG
Uitvaart vanuit kerkgebouw	Volg richtlijnen van Rijksoverheid voor uitvaarten			

Kerkelijke activiteiten

	WAAKZAAM	ZORGEЛИJK	ERNSTIG	ZEER ERNSTIG
Catechisaties, Jeugd- en verenigingswerk, kring, cursus				
Tot 18 jaar	geen extra maatregelen			Verzwarening 13-18 jaar: digitaal
18 jaar en ouder	ja	max. 60	max. 30	max. 30 Verzwarening: digitaal
Huisbezoek door pastores	geen beperkingen	geen beperkingen	als geestelijk bedienaar	als geestelijk bedienaar
Huisbezoek door ambtsdrager	geen beperkingen	max. 6 personen	max. 3 personen	max. 3 personen/dag
Pastorale ontmoeting in kerkgebouw	Volg richtlijnen van Rijksoverheid voor samenkomsten (binnen)			
Repetities van koor, zanggroep van kerk	Volg richtlijnen van Rijksoverheid (RIVM) voor koren			
Kerkelijke activiteiten in buitenlucht	Volg richtlijnen van Rijksoverheid voor samenkomsten (buiten)			
Inloophuis	ja	max. 60	max. 30	beperkte inloop Verzwarening: geen inloop

Bestuurlijke activiteiten

	WAAKZAAM	ZORGEЛИJK	ERNSTIG	ZEER ERNSTIG
Kerkelijke vergaderingen	Volg richtlijnen van Rijksoverheid voor samenkomsten (binnen) en algemene uitzonderingen (economisch)			

Overige activiteiten

	WAAKZAAM	ZORGEЛИJK	ERNSTIG	ZEER ERNSTIG
Voedselbank	Volg richtlijnen van Rijksoverheid voor voedselbanken			
Maaltijdverstrekking	Volg richtlijnen van Rijksoverheid voor restaurants			
Kerktaxi/ziekenvervoer/bedevaart vervoer	Volg richtlijnen van Rijksoverheid voor openbaar vervoer			

Basisregels

Voor ieder risiconiveau geldt: volg de basisregels

Heb je klachten?

Blijf in thuis-quarantaine.

Ontvang geen bezoek.

Laat je testen.

Werk thuis, tenzij het niet anders kan.

Houd 1,5 meter afstand.

Is het druk? Ga dan weg.

Was vaak je handen.

Hoest en nies in je elleboog.

Draag een mondkapje waar dat verplicht is.

ROUTEKAART COVID-19 VOOR KERKEN

Basisregels gelden voor iedereen, ook in kerkgebouwen

- 1) Houd 1,5 meter afstand van anderen.
- 2) Was vaak uw handen en hoest en nies in uw elleboog.
- 3) Blijf bij klachten thuis en laat u testen; heeft u koorts dan blijft het hele gezin thuis.
- 4) Vermijd drukke plekken.
- 5) Werk zoveel mogelijk thuis.

Online uitzending erediensten

- Het verdient de aanbeveling om de eredienst in alle risiconiveaus digitaal c.q. online beschikbaar te maken voor kerkgangers. Zo is de eredienst ook voor kwetsbare groepen toegankelijk.

Juridische grondslag voor de routekaart

- Ieder heeft het recht zijn godsdienst of levensovertuiging, individueel of in gemeenschap met anderen, vrij te belijden, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet (art. 6 lid 1 Grondwet).
- De wet kan ter zake van de uitoefening van dit recht buiten gebouwen en besloten plaatsen regels stellen ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden (art. 6 lid 2 Grondwet).
- Kerkdiensten vallen niet onder het begrip evenement, als bedoeld in de Wet openbare manifestaties (art. 58a Wet publieke gezondheid)
- Bij bepalingen over groepsomvang gelden deze niet voor personen die hun godsdienst of levensovertuiging belijden (artikel 58g, lid 2, onderdeel c, Wet publieke gezondheid).
- Degene die bevoegd is tot het aan een besloten plaats (...) draagt ten aanzien van die besloten plaats zorg voor zodanige voorzieningen of toelating dat de daar aanwezige personen de bij of krachtens de artikelen 58f tot en met 58j gestelde regels in acht kunnen nemen (art. 58l Wet publieke gezondheid).
- Kerkbesturen hebben de vrijheid om in een besloten plaats (kerk of gebedshuis) bijeenkomsten te organiseren om het geloof – individueel of in gemeenschap met anderen – te belijden. Kerkbesturen hebben vervolgens de zorgplicht om in een voldoende veilige ruimte te voorzien.
- Binnen de kerkrechtelijke structuur van het kerkgenootschap zal uitvoering gegeven moeten worden aan de zorgplicht.
- Deze routekaart geeft een advies hoe die zorgplicht ingevuld kan worden.

Algemene aspecten van de routekaart voor kerken

- Bestuurders of koepelorganisaties kunnen besluiten om aanvullend strengere maatregelen te adviseren als de plaatselijke situatie daarvoor aanleiding geeft.
- In de routekaart opgenomen getallen worden gelezen als maximale aantallen of maximale percentages, onder optimale condities. Bij de maximale aantallen en maximale percentages worden mensen van alle leeftijden meegerekend.
- Bij het nemen van besluiten over aspecten uit de routekaart dient het kerkbestuur de aspecten die de plaatselijke en regionale situatie aangaan én de (on)mogelijkheden in en van het kerkgebouw in overweging te nemen.
- De pastores (voorganger, predikant, pastoor, pastor, priester of bedienaar van sacramenten) vervult in delen van het werk taken als een geestelijk bedienaar. Daardoor is het mogelijk om zijn/haar taken, met passende maatregelen, te blijven vervullen.

Aantal kerkgangers

- De ruimtetecapaciteit is het aantal mensen dat in normale omstandigheden in een reguliere zaal-indeling een eredienst kan bezoeken.
- Kinderen worden in de telling uitgezonderd als ze rechtstreeks naar een aparte ruimte gaan.
- Bij het bepalen van de ruimtetecapaciteit wordt uitgegaan van de hoofd- en nevenruimten die geschikt zijn voor het beleggen van religieuze bijeenkomsten.

- Bij het benutten van een ruimte voor een religieuze bijeenkomst wordt uitgegaan van het hanteren van alle door de overheid opgelegde bepalingen voor veilig gebruik. Te denken valt hier onder anderen aan het hanteren van voorschriften op het gebied van brandveiligheid.

Maatwerk grotere kerken (> 300 zitplaatsen)

Een uitwerking van het maatwerk voor grotere kerken is: 20% van de ruimtetecapaciteit in de fase zorgelijk, 15% van de ruimtetecapaciteit in de fase ernstig en 10% van de ruimtetecapaciteit in de fase zeer ernstig. Als verzwarende maatregel wordt ook hier voorgesteld de erediensten online uit te zenden zonder kerkgangers in het kerkgebouw. Het kerkbestuur wordt hierbij geattendeerd op de blijvende naleving van de basisregels en het uitwerken van adequate protocollen voor triage, placering, aankomst bij het kerkgebouw, het aantal reisbewegingen en de naleving van de richtlijnen van de Rijksoverheid voor verplaatsingen in de openbare ruimte.

Passende maatregelen kerkelijke/liturgische handelingen

- Voor een uitwerking van passende maatregelen bij kerkelijke/liturgische handelingen wordt verwezen naar de protocollen die door de verschillende kerkgenootschappen zijn ontwikkeld.
- De landelijke (concept)protocollen van de kerkgenootschappen zijn veelal vindbaar op de landelijke website van de eigen denominatie.
- Voor parochies in de Rooms-Katholieke Kerk wordt daarnaast geattendeerd op de informatie op de website van het (eigen) bisdom.

Verzwarende maatregelen

Het besluit tot het adviseren van verzwarende maatregelen voor de erediensten wordt genomen op initiatief van het CIO. Wanneer in de brede epidemiologische of maatschappelijke context aanleiding ontstaat voor het nemen van verzwarende maatregelen, worden deze afgekondigd met daarbij een begin- en einddatum waarbinnen deze verzwarende maatregelen geadviseerd worden. Voor de catechisaties, jeugd- en verenigingswerk, kring en cursus gelden de verzwarende maatregelen van het moment dat de Rijksoverheid verzwarende maatregelen heeft afgekondigd voor onderwijs en kinderopvang. Voor diaconale activiteiten zoals maaltijdverstrekking gelden verzwarende maatregelen als de Rijksoverheid de verzwarende maatregelen heeft afgekondigd voor restaurants.

Samenzang

- De ruimte waarin de religieuze bijeenkomst wordt gehouden bepaalt in sterke mate de mogelijkheid om te komen tot samenzang.
- Onder meer aspecten als ventilatie, ventilatievolumen, gebouwwolume (m³) en de tijdsduur van de samenzang bepalen het besmettingsrisico. Maar daarnaast ook meer specifieke aspecten zoals de inactivatie van het virus en depositie. Deze aspecten zijn samengebracht in het wetenschappelijke model van Wells-Riley.
- Via de website www.eerstehulpbijventileren.nl is een webtool ontwikkeld. De uitkomst van de tool geeft inzicht in het risico op infectie via luchttransmissie, waarmee het desbetreffende kerkbestuur of de kerkenraad een gerichter besluit kan nemen. De webtool is ontwikkeld vanuit het perspectief van een kerkgebouw, met aandacht voor het zingen tijdens een kerkdienst.
- Het rekenmodel op de website kent ook grenzen en vervolgens beperkingen voor het advies. Op dit moment (februari 2021) vinden de makers de tool niet geschikt en geeft men een dringend advies om te onthouden van samenzang, omdat het rekenmodel uit gaat van 1 besmet persoon in een ruimte en omdat de effecten van andere varianten, zoals bijvoorbeeld de Britse niet zijn meegenomen.
- Kijk op de website voor de meest actuele uitleg van het advies na het invullen van de rekentool.

Koorzang of band

- Bij koorzang of band rekening houden met de nadere richtlijnen voor koren-zangensembles

(lci.rivm.nl/koren-zangensembles), zoals bijvoorbeeld het opstellen in zigzagopstelling.

- Bij het risiconiveau 'zorgelijk' het aantal zangers zo mogelijk beperken tot 6 personen.

Ventilatie / spuien

- Duidelijk is onderzocht dat ventileren belangrijk is voor het beperken van de concentratie aerosolen in de lucht. Ventileren is het constant verversen van de lucht in een ruimte. Zorg ervoor dat de luchtstroom niet direct langs de aanwezige mensen gaat.
- Luchten/spuien betekent dat in een gebouwramen, luiken of deuren zo tegen elkaar open gezet worden dat er een flinke luchtstroming of -circulatie door de ruimte ontstaat. De vermelde minimale tijd tussen diensten is 1 uur, indien er optimale lucht-/spuimogelijkheden zijn. Het expertteam ventilatie adviseert een veiligheid in te bouwen, bij optimale lucht-/spuimogelijkheden, door tussen twee diensten minimaal eenzelfde tijd actief te ventileren als dat de dienst of bijeenkomst geduurd heeft, met een minimum van een uur. Tijdens het luchten/spuien zijn er geen mensen aanwezig in de ruimte.
- Verwarmingsoorten als radiatoren en vloerverwarming kunnen tijdens diensten aan blijven staan, deze zorgen slechts voor matige luchtcirculatie.

Kinder- en jeugdwerk, catechisaties, verenigingswerk, kringwerk en cursussen

- De maatregelen voor de categorie activiteiten sluit aan bij de maatregelen voor onderwijs en kinderopvang uit de routekaart van de Rijksoverheid.

Inzameling van gaven

- In de fasen 'waakzaam' en 'zorgelijk' wordt geadviseerd een collectebus bij de uitgang te plaatsen voor contact geld en collectebonnen (geen collectezakken doorgeven of met collectezakken aan een lange stok door de kerksaal bewegen). Houdt bij de collecte bij de uitgang voldoende rekening met de afstand.
- Vanaf de fase 'ernstig' wordt geadviseerd gebruik te maken van bankoverschrijvingen, digitale betalingen of een gift-app.

Diaconale activiteiten

- Het diaconale werk is een wezenlijk aspect van het kerk-zijn. Inloophuizen, voedselbanken en maaltijdverstrekking is een dringende activiteit die voor de doelgroep niet uitgesteld of afgesteld kan worden.
- In de routekaart voor kerken is een algemene lijn opgenomen voor de uitvoering die zorgdraagt voor de noodzakelijke continuïteit.
- Het Netwerk DAK (www.netwerkdak.nl) – een netwerk van inloophuizen, buurtpastoraat en straatpastoraat – heeft op haar website een overzicht van mogelijkheden om het werk te continueren.

Kerkelijke vergaderingen

- Voor kerkelijke vergaderingen (zoals een kerkenraad, bestuursvergadering, locatieraad, gemeente- of ledenvergadering, klassicale vergadering of synode) geldt in alle fasen de richtlijnen van de Rijksoverheid voor **samenkomsten**. Hierbij moeten de basisregels vanzelfsprekend in acht genomen worden.
- Aanvullend wordt hierbij dringend geadviseerd primair uit te gaan van de digitale vergadermogelijkheden, zodat fysiek contact zoveel mogelijk vermeden wordt en reisbewegingen tot het minimum beperkt.
- Voor continuering van de dagelijkse werkzaamheden (zoals bij verkiezing van ambtsdragers of het beroepen van een predikant) kan gebruik gemaakt worden van de algemene uitzonderingen (economisch) om met ten hoogste 100 personen per zelfstandige ruimte samen te komen. Ook hier gelden de basisregels.

Online uitzending erediensten

- Het verdient de aanbeveling om de eredienst in alle risiconiveaus digitaal c.q. online beschikbaar te maken voor kerkgangers. Zo is de eredienst ook voor kwetsbare groepen toegankelijk.